

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudkyň Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Daniely Menclové ve věci

žalobce: **F. H.**, narozen X,
trvale bytem X,
zastoupen advokátem JUDr. Tomášem Davidem,
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor životního prostředí a zemědělství,
sídlem Velká Hradební 3118/4B, 400 02 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2018, č. j. 4300/ZPZ/2018/ODV-552,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2018, č. j. 4300/ZPZ/2018/ODV-552, (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Mostu, odbor stavební úřad, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 25. 6. 2018, sp. zn. OSÚ/113127/2015/EF/J-2300, č. j. MmM/026146/2018/OSÚ/EF, kterým bylo obci Malé Březno, IČO: 00266060, Malé Březno 1, 434 01 Most, vydáno dodatečné povolení stavby „Kanalizace a ČOV Malé Březno“ (dále též jen „Stavba“) na pozemcích parc. č. XA, XB, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, XN, XO, a to objekt splaškové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, objekt dešťové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, a část přístupové panelové komunikace (účelové komunikace neveřejně přístupné) k přečerpávací stanici splaškové kanalizace na pozemcích XA, XB, vše v k.ú. X, podle projektové dokumentace „Malé Březno – dokumentace skutečného provedení stavby kanalizace (dodatečné povolení stavby)“ zpracované P. W. (ČKAIT č. X) a Ing. J. K. z 07/2017 a projektové dokumentace „Příjezdová komunikace k čerpací stanici v obci Malé Březno“ zpracované Ing. V. P. (ČKAIT č. X). Současně požadoval přiznání náhrady nákladů řízení.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítá, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný ve svém rozhodnutí ztotožnil se závěrem správního orgánu prvního stupně, když konstatoval, že tento posoudil celý případ správně, neboť účelem vydání dodatečného povolení stavby je narovnání právních poměrů po předchozím ověření, zda nepovolená stavba neohrožuje právem chráněné zájmy, nikoliv zkoumání míry a povahy zavinění protiprávního stavu ze strany jednotlivých aktérů v minulosti, což ani věcná příslušnost správnímu orgánu neumožňuje. Žalovaný přitom pouze velmi stručně opětovně uvádí argumenty správního orgánu prvního stupně, kdy v podstatě hlavní důvod pro dodatečné povolení stavby spatřuje ve skutečnosti, že na danou situaci dopadá ust. § 59a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), čímž argumentuje ke všem námitkám žalobce. Dle názoru žalobce není z odůvodnění rozhodnutí žalovaného jasné seznatelné, jak správní orgány postupovaly při svém správním uvážení, když dospěly k závěru, že Stavba je v souladu s právními předpisy a splňuje zákonem stanovené podmínky, aby mohla být dodatečně povolena.
3. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalobce, že při dodatečném povolení stavby vodního díla, které bylo vybudováno před 1. lednem 2002, je stavební zákon v subsidiárním postavení vůči vodnímu zákonu, který vlastnické vztahy u takových vodních děl ustanovením § 59a vodního zákona řeší odlišně, a že v důsledku aplikace tohoto ustanovení není třeba k dodatečnému povolení stavby získání souhlasu vlastníka, který předpokládá zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon (dále jen „stavební zákon“).
4. Přestože správní orgány v rámci dodatečného povolení stavby postupovaly podle stavebního zákona, zcela opominuly jeho ust. § 110 odst. 2 písm. a) a § 184a. Jestliže sám vodní zákon ve svém ust. § 15 odst. 6 pro povolovací a stavební řízení vodního díla na aplikaci stavebního zákona odkazuje, pak bylo dle žalobce povinností stavebníka získat souhlas vlastníka pozemku (pozn. soudu: ač to nebylo v žalobě explicitně uvedeno, žalobce se domáhá svých práv jako vlastník pozemků parc. č. XA a XB v k. ú. X, na nichž byla Stavba dodatečně povolena). V této souvislosti poukázal na nesouhlas s dodatečným povolením Stavby vysloveným ve správním řízení dalším účastníkem, a to Státním pozemkovým úřadem, který namítal, že pozemky ve vlastnictví státu, přes které Stavba prochází, spadají do bezpečnostního a ochranného pásma, kde je zákaz stavebních a jiných činností, přičemž správní orgány se touto námitkou nikterak nevypořádaly.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

5. Navíc správní orgány nesplnily zákonnou podmínku, stanovenou v § 59a vodního zákona, když žalobci neposkytly jednorázovou náhradu pro jeho zákonnou povinnost strpět na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002, a ani o ní s žalobcem nejednaly.
6. Žalobce dále vytýká správním orgánům nesprávný postup, když sloučil dva zcela odlišné instituty a postupy dle stavebního a vodního zákona. Jestliže měly správní orgány za to, že Stavba naplňuje znaky ust. § 59a vodního zákona a tedy tuto je vlastník pozemku, na němž se nachází za náhradu povinen strpět, přičemž žalobce tuto skutečnost nikterak nerozporuje, pak došlo k legalizaci existence díla a vyvolání řízení o dodatečném povolení stavby bylo bezpředmětné. Pokud však k řízení o dodatečném povolení stavby došlo, má žalobce za to, že v rámci takového řízení měly být stavebním zákonem stanovené podmínky dodrženy. Mělo tudíž dojít i k naplnění parametrů ust. § 110 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, tudíž k zajištění souhlasu vlastníka pozemku a pouze při dodržení této podmínky bylo možno Stavbu v souladu se zákonem dodatečně povolit.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl. Zdůraznil, že Stavba je vodním dílem zřízeným před 1. 1. 2002, a tudíž musí být žalobcem ve smyslu § 59a vodního zákona strpěna. Žalovaný se otázkou požadavku souhlasu vlastníka pozemku v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval a s ohledem na ust. § 115 odst. 1 vodního zákona učinil závěr, že pokud vodní zákon stanoví v § 59a povinnost vlastníka pozemku vodní dílo strpět, pak se ust. § 110 odst. 2 písm. a) stavebního zákona s ohledem na speciální úpravu omezení vlastnického práva ve vodním zákonu neuplatní. Poskytnutí náhrady za povinnost strpět na svém pozemku vodní dílo zřízené před 1. 1. 2002 je občanskoprávní věcí, o níž v případě, že nedojde k dohodě mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem vodního díla, rozhodne soud. Stavební řízení o dodatečném povolení stavby nebylo bezpředmětné. Vodní zákon v ust. § 59a totiž řeší toliko oprávněnost Stavby z hlediska vlastnického práva k pozemku. Soulad Stavby s požadavky veřejnoprávních předpisů a s ochranou veřejného zájmu však musí být posouzen v řízení o dodatečném povolení stavby.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

8. V replice na písemné vyjádření žalovaného k žalobě setrval žalobce na tom, že pokud mu nebyla poskytnuta náhrada, není povinen vodní dílo na svém pozemku strpět, a orgány veřejné správy jsou povinny tuto skutečnost řádně zohlednit ve své rozhodovací praxi. Přístup žalovaného přivodil žalobci jako vlastníku pozemků křivdu, což je stav rozporný s ústavním pořádkem. Nelze jej totiž stavět do role, kdy je povinen strpět cizí vodní dílo na svém pozemku, neodškodnit ho, následně ho vyloučit ze správního řízení a ještě mu radit, aby se o své odškodnění soudil. Pokud by měl být někdo v tomto vztahu aktivní, je to vlastník vodního díla, a orgány veřejné správy by k tomu měly přihlížet. Pokud žalovaný tvrdí, že řízení o odstranění stavby muselo být zahájeno, neboť bylo potřeba posoudit soulad s veřejnoprávními předpisy, pak je jeho postoj ambivalentní, když na druhé straně tyto předpisy nerespektuje a vylučuje z účastenství na správním řízení žalobce.

Jednání soudu

9. Při jednání soudu žalobce odkázal na své námitky uplatněné v žalobě a v replice na vyjádření žalovaného. Zdůraznil, že v řízení o dodatečném povolení vodního díla, a to Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

kanalizace a čističky odpadních vod, měl správní úřad zahrnout mezi účastníky i žalobce. Dodatečně povolit stavbu bylo možné výlučně se souhlasem žalobce jako vlastníka pozemků, na kterých byla stavba umístěna. K tomu ovšem nedošlo. Přestože žalobce zná ustanovení § 59a vodního zákona, kterým byly legalizovány vodní stavby vyhotovené před 1. 1. 2002, trval na tom, že postupem správních orgánů došlo k zásahu do jeho práv. Původní stavebník se odchýlil při stavbě vodního díla zásadním způsobem od původní stavební dokumentace. Jednalo se tak ryze o černou stavbu a stavba byla umístěna na pozemcích žalobce v rozporu s jeho vůlí a bez jeho souhlasu. Navíc, s ohledem na právní úpravu obsaženou ve vodním zákoně, v případě vodních staveb umístěných před 1. 1. 2002 došlo k jejich legalizaci ze zákona a nebyl důvod vést o jejich umístění řízení o dodatečném stavebním povolení.

10. Pověřená pracovnice žalovaného v plném rozsahu odkázala na písemné vyjádření k žalobě a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Zdůraznila, že žalobce byl účastníkem předmětného řízení o dodatečném povolení stavby a o jeho odvolání bylo rozhodováno. Poukázala na skutečnost, že § 59a vodního zákona řešil otázku občanskoprávní oprávněnosti vodních staveb na cizích pozemcích, tedy i na pozemku žalobce. Odkázala na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2020, sp. zn. 22 Cdo 1720/2020, a ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 22 Cdo 3631/2019, ze kterých vyplývá, že dle § 59a vodního zákona došlo ze zákona ke vzniku služebnosti za náhradu. K otázce nutnosti vedení řízení o dodatečném povolení stavby zdůraznila, že pokud stavba nebyla provedena v souladu se stavební dokumentací, bylo nutné v řízení o dodatečném povolení stavby posuzovat, zda je tato stavba v souladu s veřejným zájmem.

Posouzení věci soudem

11. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
12. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 2. 10. 2015 bylo Magistrátem města Mostu zahájeno správní řízení na základě žádosti obce Malé Březno, okres Most (dále jen „obec“) o dodatečné stavební povolení ke Stavbě (resp. k její části) s tím, že pro výstavbu byly použity i pozemky ve vlastnictví žalobce, který byl rovněž označen jako účastník vodoprávního řízení. Žalobce byl podle výpisu z katastru nemovitostí výlučným vlastníkem pozemku parc. č. XA a XB v k. ú. X. Správní orgány obou stupňů s žalobcem jako s účastníkem správního řízení jednaly, a to od samého počátku až do doručení napadeného rozhodnutí. V žádné části správního řízení nebyl žalobce jako účastník řízení opomenut. Dne 3. 5. 2017 podala obec žádost o dodatečné stavební povolení k další části Stavby. Správní orgán prvního stupně vyzval obec usnesením ze dne 12. 6. 2017

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

k odstranění nedostatků žádosti o dodatečné povolení části Stavby, a to o doplnění o projektovou dokumentaci skutečného provedení stavby, orientační určení polohy začátku a konce stavby, vyjádření stavebního úřadu podle § 15 stavebního zákona o souladu stavby se záměry územního plánování, případně další podklady. Na základě návrhu obce byla obě řízení (o dodatečná povolení pro části staveb Kanalizace a ČOV Malé Březno, a to objektu splaškové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, objektu dešťové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, a části přístupové panelové komunikace k přečerpávací stanici splaškové kanalizace v k. ú. X) spojená do společného řízení. Správní orgán prvního stupně nařídil na den 16. 11. 2017 v 9.00 hodin ústní jednání spojené s ohledáním na místě. Při něm, jak vyplývá z protokolu, sdělil stanoviska, námítky a vyjádření dotčených institucí s tím, že všichni zúčastnění, kromě žalobce, souhlasili s dodatečným povolením stavby. Žalobce svůj nesouhlas odůvodnil tím, že došlo ke změně části trasy vedení kanalizačních řadů Stavby v rozporu s projektovou dokumentací a jejich přemístění z původně určených pozemků na pozemek parc. č. X v k. ú. X, přičemž nejde o nepodstatnou změnu, která byla zúčastněným stranám známa. Protože se o nápravu tohoto protiprávního jednání snaží od roku 1996, považuje legalizaci černé stavby pomocí § 59a vodního zákona za odporující právním principům a dobrým mravům. Dodatečně se vyjádřil jako opomenutý další účastník řízení - Statní pozemkový úřad. I on, jako vlastník pozemku parc. č. X v k. ú. X, vyslovil nesouhlas s dodatečným povolením Stavby a požadoval doložení geometrického plánu s odůvodněním, že v tomto pásmu je zakázáno bez souhlasu vlastníka stavět, provádět zemní práce atd.

13. Dne 25. 6. 2018 vydal správní orgán prvního stupně pod sp. zn. OSÚ/113127/2015/EF/J-2300, a č. j. MmM/026146/2018/OSÚ/EF, rozhodnutí, jímž dodatečně povolil stavbu „Kanalizace a ČOV Malé Březno“ na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, XN, XO, a to objekt splaškové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, objekt dešťové kanalizace na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, a část přístupové panelové komunikace (účelové komunikace neveřejně přístupné) k přečerpávací stanici splaškové kanalizace na pozemcích X, X, vše v k.ú. X, podle projektové dokumentace „Malé Březno – dokumentace skutečného provedení stavby kanalizace (dodatečné povolení stavby)“ zpracované P. W. (ČKAIT č. X) a Ing. J. K. z 07/2017 a projektové dokumentace „Příjezdová komunikace k čerpací stanici v obci Malé Březno“ zpracované Ing. V. P. (ČKAIT č. X).

14. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyplývá, že část Stavby je stavbou postavenou v rozporu se stavebním povolením zn.: Vod 235/96/Tk/J-2300/1584 ze dne 21. 9. 1996, tedy stavbou nepovolenou, a to proto, že část stavby byla v rozporu se stavebním povolením postavena jinde, než je uvedeno v dokumentaci pořízené ke stavebnímu povolení. Část stavby je totiž vedena na pozemcích, které neměly být stavbou dotčeny (parc. č. X v k. ú. X), část stavby je vedena po pozemcích, které sice měly být stavbou dotčeny, ale stavba je na nich umístěna jinde, a část stavby splaškové kanalizace (mj. i umístěné na pozemku parc. č. X v k. ú. X) a část dešťové kanalizace nejsou ve výkresu založeném v dokumentaci ke stavebnímu povolení vůbec zakresleny. Tyto odchylky nelze považovat za nepodstatné, a proto je vyloučen postup podle § 81 odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném v době vydání stavebního povolení. Je proto třeba vydat dodatečné povolení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Správní orgán prvního stupně konstatoval, že stavba není v rozporu s ust. § 129 odst. 3 stavebního zákona a proto ji lze dodatečně povolit. Stavba je v souladu s vydanou územně plánovací dokumentací, s cíli a úkoly územního plánování, s požadavky stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů, zejména s obecnými požadavky na využívání území, s požadavky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu. Dále uvedl, že projektová dokumentace je úplná, přehledná a obecné požadavky na výstavbu jsou řešeny v odpovídající míře, je zajištěn příjezd ke stavbě. Jedná se o stavbu vodního díla vybudovanou a užívanou od roku 1995, tedy před 1. 1. 2002. Proto jsou v souladu s ust. § 59a vodního zákona vlastníci pozemků, na nichž se stavba nachází, povinni tuto stavbu a její užívání na svých pozemcích strpět. Z tohoto důvodu byla shledána námitka žalobce a jeho nesouhlas s dodatečným povolením stavby nedůvodnými s tím, že předmětem dodatečného povolení stavby není zjišťování ani hodnocení, jakým způsobem došlo ke stavu, kdy část stavby byla provedena a následně zkolaudována v rozporu se stavebním povolením, ale náprava tohoto stavu.

15. V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobce namítal nedostatečné vypořádání se správním orgánem prvního stupně s námitkami a připomínkami při místním šetření. Zdůraznil, že nesouhlasí s dodatečným povolením, neboť k němu nedal jako vlastník pozemku souhlas. Má za to, že pro nesplnění zákonné podmínky realizace díla v souladu s právními principy nelze uplatnit § 59a vodního zákona jako náhradu za souhlas vlastníka. Poukazoval na skutečnost, že obec opakovaně nevyužila možnost dohody a zdržovací taktikou dosáhla dodatečného povolení. Žalobce dále připomenul, že Stavba byla postavena i na jeho pozemcích v rozporu s dokumenty povolovacích a schvalovacího řízení, čímž byla narušena jeho práva, především ve znehodnocení majetku. Žalobce přitom od roku 1996 jednal s obcí ve snaze docílit nápravy, opakovaně uzavíral dohody o narovnání, v nichž nikdy neprosazoval požadavek na odstranění stavby. Protože tento vstřícný přístup vedl pouze ke zneužití, podal v roce 2013 návrh na odstranění stavby, což však vyústilo ve vydání dodatečného povolení k nelegitimní části stavby. Poté, kdy nabylo účinnosti ust. § 59a vodního zákona s ním přestala obec ve věci jednat a další snahu o narovnání vypustila.
16. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Ztotožnil se se skutkovým zjištěním správního orgánu prvního stupně i s jeho právním posouzením věci. Zdůraznil subsidiaritu stavebního zákona vůči vodnímu zákonu, v jejímž důsledku byla vyloučena aplikace ust. § 110 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, a s odkazem na konkrétní judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu České republiky zdůraznil nutnost aplikace ust. § 59a vodního zákona s tím, že pokud mezi účastníky nedošlo k dohodě o náhradě, pak je otevřen prostor pro soudní projednání této otázky. Žalovaný dále vysvětlil, že se nemůže vyjádřit k žalobcem namítané zdržovací taktice obce, která měla prodloužit řešení vzniklého stavu na dobu dvaceti let, neboť k této skutečnosti neměl k dispozici žádné informace ani nebyl účasten jakýchkoliv jednání. Pokud žalobce namítal, že se správní orgán prvního stupně dostatečně nevypořádal s jeho připomínkami, ve smyslu správního řádu, pak tato námitka neodpovídá skutečnosti. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně totiž nepostrádá informaci o tom, jak se správní orgán prvního stupně vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí popsal vzniklý stav, a to na základě podkladů obsažených ve spisu. Shledal, že obě vydaná kolaudační rozhodnutí trpí vadami, které nebylo možné napravit jinak, než zvoleným postupem. Žalovaný dospěl Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

k závěru, že věc byla posouzena správně, neboť účelem vydání dodatečného povolení stavby je narovnání právních poměrů po předchozím ověření, zda nepovolená stavba neohrožuje právem chráněné zájmy, nikoliv zkoumání míry a povahy zavinění protiprávního stavu ze strany jednotlivých aktérů v minulosti, což ani věcná příslušnost vodoprávního úřadu neumožňuje.

17. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť má za to, že z něho není zřejmé, jak správní orgány postupovaly při svém správním uvážení, když dospěly k závěru, že Stavba je v souladu s právními předpisy a splňuje zákonem stanovené podmínky, aby mohla být dodatečně povolena. Zákonné požadavky na odůvodnění správního rozhodnutí jsou uvedeny v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů, které judikatura vyložila tak, že z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být zejména seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009 - 46). Z odůvodnění správního rozhodnutí musí být dále zřejmé, proč správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí. Tyto důvody musí vycházet z provedeného dokazování, musí být jasné a přesvědčivé. Funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost.
18. V daném případě žalovaný napadené rozhodnutí vytýkanou nepřezkoumatelností nezatížil. Shrnul v něm dosavadní průběh správního řízení, následně formuloval právní rámec, ze kterého v daném případě vycházel, včetně výkladu vybraných ustanovení relevantních právních předpisů a odkazů na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu České republiky. S námitkou žalobce se vypořádal tak, že v situaci, kdy bylo zjištěno, že část stavby byla provedena a následně zkolaudována v rozporu se stavebním povolením, přičemž obec čelila návrhu žalobce na odstranění Stavby podaného u správního orgánu prvního stupně, nebylo možno situaci napravit jinak, než cestou dodatečného povolení stavby. S odkazem na zjištění, učiněná správním orgánem prvního stupně o naplnění požadavků stanovených v § 129 odst. 3 stavebního zákona pro dodatečné povolení stavby, pak vysvětlil, jaké úvahy jej vedly k závěru, že není v daném případě k vydání dodatečného povolení třeba souhlasu žalobce jakožto vlastníka pozemků, na nichž se Stavba nachází. V závěru svého rozhodnutí se žalovaný vypořádal jednotlivě s odvolacími námitkami tak, jak je formuloval žalobce v rámci odvolacího řízení.
19. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí je dle soudu patrný dosavadní průběh a výsledky správního řízení v míře potřebné pro zasazení rozhodnutí do patřičného skutkového a právního kontextu. Vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé je z něho zcela zřejmý. Z žalobou napadeného rozhodnutí je rovněž patrné, proč žalovaný nepovažoval za důvodnou skutkovou a právní argumentaci žalobce a proč odvolací důvody považuje za liché, mylné nebo vyvrácené. V daném případě žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí předložil ucelený právní názor. Napadené rozhodnutí je přesvědčivé a rovněž z podané žaloby je zřejmé, že ani žalobce neměl pochybnosti o tom, jak ve vztahu k odůvodnění Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

napadeného rozhodnutí formulovat svá žalobní tvrzení. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, přičemž otázkou věcné správnosti závěrů správních orgánů obou stupňů se soud bude zabývat níže.

20. Důvodnou nemohla býti shledána ani další námitka žalobce, že se správní orgány nikterak nevypořádaly s nesouhlasem Státního pozemkového úřadu s dodatečným povolením Stavby, když tato byla postavena v rozporu s původní dokumentací na pozemcích státu, přičemž tyto pozemky spadají do bezpečnostního a ochranného pásma. Jestliže se správní orgán prvního stupně skutečně s touto námitkou nevypořádal, pak bylo na Státním pozemkovém úřadu, který pozemky státu spravuje, aby se sám domáhal nápravy u nadřízeného správního orgánu – žalovaného – prostřednictvím opravného prostředku. Je tomu tak proto, že dodatečným schválením Stavby na pozemcích státu došlo k zásahu do právní sféry pouze státu a nikoli žalobce. Ten se proto nemůže ohledně pozemků ve vlastnictví státu domáhat ochrany žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, neboť k ní není v tomto rozsahu aktivně legitimován (k tomu srov. § 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba dle § 65 a násl. s. ř. s. není actio popularis, nýbrž jde o prostředek ochrany výlučně práv samotného žalobce. K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Afs 80/2012-40, či v rozsudku ze dne 31. 8. 2015, č. j. 4 As 217/2014-37. Tato námitka je tedy v daném řízení neprojednatelná.
21. Dále se soud zabýval namítanou nezákonností napadeného rozhodnutí, kterou spatřuje žalobce ve skutečnosti, že správní orgány v řízení o dodatečném povolení stavby postupovaly podle ustanovení vodního zákona, konkrétně podle § 59a, a nikoli podle příslušných ustanovení stavebního zákona, vyžadujících pro povolení stavby souhlas vlastníka, na němž se stavba nachází. Soud dospěl k závěru, že správní orgány nepochybily, jestliže na daný případ aplikovaly ustanovení § 59a vodního zákona. Navíc, žalobce se mylí, pokud se domnívá, že tento postup byl v rozporu se stavebním zákonem.
22. V posuzovaném případě není sporu o tom, že Stavba je vodním dílem. Proto platí podle § 15 odst. 1 stavebního zákona, že působnost stavebního úřadu, s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování, vykonávají orgány vykonávající státní správu na uvedených úsecích podle zvláštních právních předpisů (speciální stavební úřady). Tímto speciálním stavební úřadem je v daném případě s ohledem na charakter Stavby [vodní dílo podle písm. d) posledně uvedeného zákonného ustanovení] vodoprávní úřad, a zvláštním právním předpisem, podle něhož musí postupovat, je právě vodní zákon. Předmětem vodního zákona (jak vyplývá z jeho ust. § 1) je úprava právních vztahů fyzických osob a právnických osob k povrchovým a podzemním vodám a s nimi souvisejících pozemků a staveb.
23. Zákonodárce v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva cítil potřebu vyřešit právní poměry vlastníků pozemků a vodních děl, která byla vybudovaná před 1. lednem 2002 (srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 303/2013 Sb. kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva). Článkem LIV tohoto zákona bylo proto do vodního zákona včleněno ustanovení § 59a, kterým byla výslovně zakotvena povinnost vlastníka strpět vodní dílo a jeho užívání.
24. Podle § 59a vodního zákona je vlastník pozemku povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002 a jeho užívání.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

25. Citované ustanovení jednoznačně zakládá existenci zákonného věcného břemena a představuje řešení situací existujících z doby před účinností stávajícího vodního zákona (tj. před 1. 1. 2002), kdy vodní dílo je umístěno na cizím pozemku bez řádného právního důvodu. Ke vzniku zákonného věcného břemena dochází dnem účinnosti zákona, kterým byla daná právní norma včleněna do právního řádu, tedy k 1. 1. 2014. K tomuto datu vzniká omezení vlastníka pozemku zákonným věcným břemenem s účinky ex nunc, pro futuro (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2016, sp. zn. 28 Cdo 3553/2015, rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 22 Cdo 3631/2019, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 25. 8. 2020, sp. zn. 22 Cdo 1720/2020). Účinností ust. § 59a vodního zákona, tedy od 1. 1. 2014, vzniklo zákonné věcné břemeno k pozemkům ve vlastnictví žalobce (terminologií občanského zákoníku pozemková služebnost), a to v prospěch vodního díla, zřízeného přede dnem 1. 1. 2002. V důsledku toho žalobci nezbyvá, než vodní dílo umístěné i na jeho pozemcích strpět, jakož i jeho užívání.
26. A právě existence zákonného věcného břemene k pozemkům ve vlastnictví žalobce vysvětluje názor soudu, proč má napadené rozhodnutí oporu nejen ve vodním zákonu, ale i v ustanoveních stavebního zákona, na které odkazuje žalobce.
27. Podle ust. § 110 odst. 2 písm. a) stavebního zákona je třeba, aby stavebník k žádosti o stavební povolení připojil souhlas k provedení stavebního záměru podle § 184a stavebního zákona.
28. Podle ust. § 184a odst. 1 věty první stavebního zákona není-li žadatel vlastníkem pozemku nebo stavby a není-li oprávněn ze služebnosti nebo z práva stavby požadovaný stavební záměr nebo opatření uskutečnit, dokládá souhlas vlastníka pozemku nebo stavby.
29. Jestliže obec jako žadatelka nebyla vlastníkem pozemku žalovaného, na němž byla postavena Stavba, avšak byla oprávněna, jak je uvedeno výše, ze zákonného věcného břemene (služebnosti), pak pro vydání (dodatečného) povolení Stavby nebylo zákonnou podmínkou připojení souhlasu žalobce k umístění Stavby. Pokud správní orgány dospěly ke stejnému závěru, pak je jejich rozhodnutí zcela v souladu s příslušnými ustanoveními jako vodního tak i stavebního zákona.
30. Z další žalobcovy námitky lze dovodit, že má za to, že zákonné věcné břemeno nemohlo vzniknout, aniž by žalobci jakožto vlastníku pozemků věcným břemenem zatížených byla poskytnuta náhrada, a že to měla být obec, která měla aktivně jednat o náhradě vyvolat a eventuálně se rozhodnutí o náhradě domáhat prostřednictvím soudu, který by o náhradě rozhodl. Z citace ustanovení v následujícím bodě tohoto rozsudku vyplývá, že vznik zákonného věcného břemene není a nemůže být odvislý od poskytnutí náhrady. Jak je již uvedeno výše, věcné břemeno ke Stavbě vzniklo účinností ust. § 59a vodního zákona, tj. od 1. 1. 2014. Od tohoto okamžiku byl dán časový prostor oprávněnému a povinnému subjektu k uzavření dohody o náhradě s tím, že pokud ve lhůtě dvou let k ní nedojde, pak se mohou oba subjekty obrátit na soud. Zákon nezavazuje pouze vlastníka stavby k aktivitě ohledně náhrady a nestanoví nezbytnost této aktivity jako podmínku pro vznik věcného břemene.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

31. Podle čl. LV již v bodě 23. tohoto rozsudku zmiňovaného zákona č. 303/2013 Sb., nedojde-li mezi vlastníkem vodního díla k dohodě o náhradě za užívání pozemku podle § 59a vodního zákona do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne na návrh vlastníka pozemku nebo vodního díla o výši náhrady soud.
32. Z citovaného ustanovení jednoznačně plyne, že není povinností správních orgánů v řízení o dodatečném povolení stavby v situaci, kdy zjistí existenci zákonného věcného břemene, rozhodnout o náhradě za toto břemeno (tj. stanovit její výši a uložit osobě z věcného břemene oprávněné povinnost ji poskytnout). K takovému rozhodnutí není správní orgán příslušný, neboť zákon tuto příslušnost svěřuje výlučně soudu, a to pro případ, že mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby nedojde ke vzájemné dohodě. Jak uvádí sám žalobce, mezi ním a obcí probíhala několik let jednání, přičemž žalobce neměl zájem na tom, aby jejich výsledkem bylo odstranění Stavby. Lze proto předpokládat, že smyslem těchto jednání bylo poskytnutí jakési náhrady za užívání pozemků. Pokud tato dlouholetá jednání nevedla k žádnému pro žalobce uspokojivému výsledku, nic nebránilo žalobci v tom, aby se svých práv domáhal soudní cestou prostřednictvím civilní žaloby. To, že se vlastníku stavby a vlastníku pozemku ne vždy podaří dosáhnout ohledně náhrady shody, a že nezbude, než tyto neshody vyřešit v soudním řízení, předpokládá i citované ustanovení čl. LV zákona č. 303/2013. Přitom aktivní legitimaci k podání takové žaloby svěřuje nejen obci jako vlastníku vodního díla, ale především žalobci jako vlastníku pozemku, chce-li vlastník pozemku dosáhnout v soudním řízení toho, aby byla vlastníku stavby uložena povinnost náhradu mu poskytnout.
33. Nelze totiž přehlédnout, že oba aktivně legitimované subjekty (obec jakožto vlastník vodního díla a žalobce jakožto vlastník dotčeného pozemku) mají v řízení ohledně náhrady ve smyslu § 59a vodního zákona odlišné postavení, z něhož vyplývá i odlišný režim řízení o žalobě na stanovení náhrady. Pokud by totiž podala žalobu obec jako vlastník díla, povaha věci a základní procesní principy by vylučovaly, aby petit takové žaloby směřoval rovněž na uložení povinnosti k plnění. Vlastník vodního díla jakožto subjekt povinný k zaplacení náhrady totiž nemůže sám v rámci žaloby z pozice žalobce požadovat, aby mu soud uložil povinnost k plnění ve vztahu k žalovanému. Naproti tomu, jak vyplývá z ustálené rozhodovací praxe, vlastník dotčeného pozemku může žalovat též na plnění [srovnej usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1911/16 (dostupné na <https://nalus.usoud.cz>), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 9. 2017, sp. zn. 28 Cdo 5820/2016]. V případě žaloby vlastníka pozemku na stanovení výše náhrady tak soud (je-li žalobou požadováno rovněž i uložení povinnosti vlastníku vodního díla k zaplacení náhrady) současně uloží povinnost k jejímu zaplacení. V soudní praxi přitom převládají případy, kdy se vlastník pozemku domáhá výhradně zaplacení určité konkrétní částky a výše náhrady se v takových případech posuzuje jako otázka předběžná. Pokud by tedy žalobce ponechal aktivitu ohledně zahájení soudního řízení o náhradě výlučně na obci, pak by se mohl domoci pouze stanovení výše náhrady, nikoli uložení povinnosti k jejímu poskytnutí. Bylo proto především na žalobci, nevedla-li jednání ke shodě a chtěl-li se po obci náhrady domoci, aby se obrátil se svým nárokem na civilní soud. Pokud tak neučinil a náhrada za věcné břemeno mu (prozatím) nebyla poskytnuta, nemůže mít tato skutečnost vliv na správnost závěru správních orgánů obou stupňů o existenci věcného břemene k pozemkům žalobce, v důsledku čehož není překážkou pro dodatečné povolení Stavby nesouhlas žalobce jako vlastníka dotčených pozemků.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

34. Žalobci nelze přisvědčit ani v jeho poslední námitce, že pokud měly správní orgány za to, že Stavba naplňuje znaky ust. § 59a vodního zákona a jako takovou je vlastník pozemku, na němž se nachází, za náhradu povinen strpět, pak došlo k legalizaci existence díla a vyvolání řízení o dodatečném povolení stavby bylo bezpředmětné. V řízení o povolení (i dodatečné) stavby totiž správní orgány neřeší pouze otázku vlastnictví pozemku, na němž se stavba nachází, ale žádost o dodatečné povolení stavby je třeba přezkoumat přiměřeně dle § 90 a §§ 110-114 stavebního zákona. Ze spisového materiálu se podává, že správní orgán prvního stupně postupoval ve smyslu úpravy řízení o odstranění stavby zakotveného v § 129 stavebního zákona, kde je upraveno rovněž řízení o žádosti o dodatečném povolení stavby, v průběhu něhož se postupuje přiměřeně dle § 90 a §§ 110-114 stavebního zákona. Vlastní rozhodnutí stavebního úřadu je založeno na ustanovení § 111 stavebního zákona a § 129 odst. 3 stavebního zákona, a vyplývá z něho, že správní orgán prvního stupně zkoumal mj., zda je projektová dokumentace zpracována v souladu s územním rozhodnutím, zda je úplná, přehledná a zda jsou v odpovídající míře řešeny obecné požadavky na výstavbu, zda je zajištěn příjezd ke stavbě. Proto bylo nutné i při aplikaci § 59a vodního zákona pro legalizaci stavby zahájit řízení o dodatečném projednání stavby. Vzhledem k tomu, že závěry správních orgánů ohledně naplnění uvedených zákonných předpokladů pro vydání dodatečného povolení, nebyly žalobou napadeny, není třeba se otázkou zkoumání splnění těchto dalších předpokladů již podrobněji zabývat.
35. Protože soud ze všech výše uvedených důvodů vyhodnotil žalobu v mezích žalobních bodů jako nedůvodnou, a tudíž neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, nezbylo, než žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
36. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný, jemuž nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval. Proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 11. ledna 2021

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl předsedou senátu Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobce: **F. H.**, narozen X,
trvale bytem X,
zastoupen advokátem JUDr. Tomášem Davidem,
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor životního prostředí a zemědělství,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2018, č. j. 4300/ZPZ/2018/ODV-552,

takto:

V písemném vyhotovení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 A 30/2019-72, se opravuje datum vydání tohoto rozsudku tak, že správné datum je **11. ledna 2022**.

Odůvodnění:

Při písemném vyhotovení uvedeného rozsudku došlo k chybě spočívající v tom, že bylo chybně uvedeno datum vydání rozhodnutí 11. ledna **2021**, ačkoli správně mělo být uvedeno 11. ledna **2022**. Protože jde o zřejmou nesprávnost, a chybu v psaní, byla podle § 164 zákona č. 99/1964 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, provedena oprava tímto opravným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Ústí nad Labem 14. února 2022

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)